

КУЛЬТУРА 9

Лекція #15:

СКУЛЬПТУРА

ВСТУП

- ❖ Різьба, або скульптура, це під зорового (visual) мистецтва (art) з тривимірним представленням (that is three dimensional).
- ❖ Це мистецтво виконується (is made by) вирізуванням (carving) у матеріалі, або витисненням (molding) твору з матеріалу.

❖ Матеряли які вживали, і вживають скульптори це переважно:

- камінь: мармур (marble), ґраніт (granite), вапняк (limestone)
- метали: бронза (bronze), мідь (copper), чавун (cast iron)

- глина або теракота (clay or terracotta), штукатурка/гіпс (plaster)
- дерево
- кістка
- ікла

❖ Скульптури створюють різними формами:

А. великого розміру пам'ятника (monument) чи статуї, для публичного показу.

Б. малої фігурки для приватного вжитку.

В. декоративних прикрас вирізьблених на матеріялі.

❖ Різьба ділиться на:

А. твори які стоять вільно (are freestanding), наприклад статуї.

Б. твори, які прикріплені (attached) до задньої стінки або плити – і які називаються барельєфи або плоскорізьби (bas-relief).

Нам'ятки різьби далекої давнини

- ❖ Найстарші знайдені різьби в Україні сягають часів давньої кам'яної доби (10,000 – 15,000 років тому), це жіночі фігурки із костей мамута.

➤ 15,000 до н.е., село Мізин, Чернігівська обл.

Трипілья

- ❖ Ужиток фігур та різблення із глини, особливо жінок / богинь.
- ❖ Глечики, обличчя та інші різьби.

Грецькі колонії

- ❖ Над Чорним Морем, грецькі колонії залишили дуже багато скульптур та різьби.

❖ Багато статуй грецьких богів та богинь, деякі вироблені в Греції чи інших колоніях, інші виробу грецьких мешканців Криму.

Грецькі хлібороби

➤ Богиня Кибела,
Симферопіль

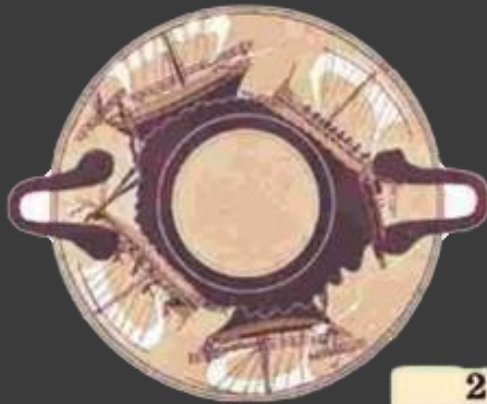
➤ Нагробок, Ольвія

1

4

2

3

5

СКИТИ

- ❖ Металеві (бронзові, срібні та золоті вироби, особливо вази із різьбленими на них фігурками.
- ❖ Висока майстерність мистців показується у цьому різьбленні

СЛОВ'ЯНИ

- ❖ В давнині, багато різьбилося із дерева. На жаль, немає багато знайдених зразків цієї різьби.
- ❖ Проте, залишилися деякі приклади різьби перед християнських богів з каменя.

➤ Ідол, різьблений з дерева, Волинь

➤ Світовид, Київ

➤ Збруцький
Світовид

Степовики

- ❖ Кочовики
(половці,
печеніги, та інші)
котрі
мандрували
дикими степами,
часто насипали
великі кургани /
могили, де
ховали
померлих.

➤ Половецька баба

- Половецька баба,
Запоріжжя

❖ На верху
могили, часто
залишали
велетенські
кам'яні фігури,
«степові баби»,
як пам'ятку
померлим.

➤ Половецька баба, Запоріжжя

© Sergey Lazarev | All rights reserved. You may not use this photo | 24ukr.com

➤ Половецькі баби, м. Дніпро

КНЯЖА ДОБА

- ❖ Хоча в християнські часи, різьба розповсюджена по цілій Україні, із Княжої Доби залишилося дуже мало прикладів різьби.

➤ Плоскорізьба, Київ

- ❖ Різьблена орнаментация переважно знаходилася по кам'яних частинах церков, на мармурових плитах, капітелях колон і в порталах.
- ❖ Переважно це орнаментация у формі плетінки, хрестів, голубів, риби, ягня.

➤ плоскорізьба Михайлівського
Монастиря, Київ.

- ❖ Східня (православна) церква відкинула ужиток статуй, щоб берегти проти ідолопоклонства.
- ❖ Теж дуже різблені саркофати (sarcophagus) князів та бояр.

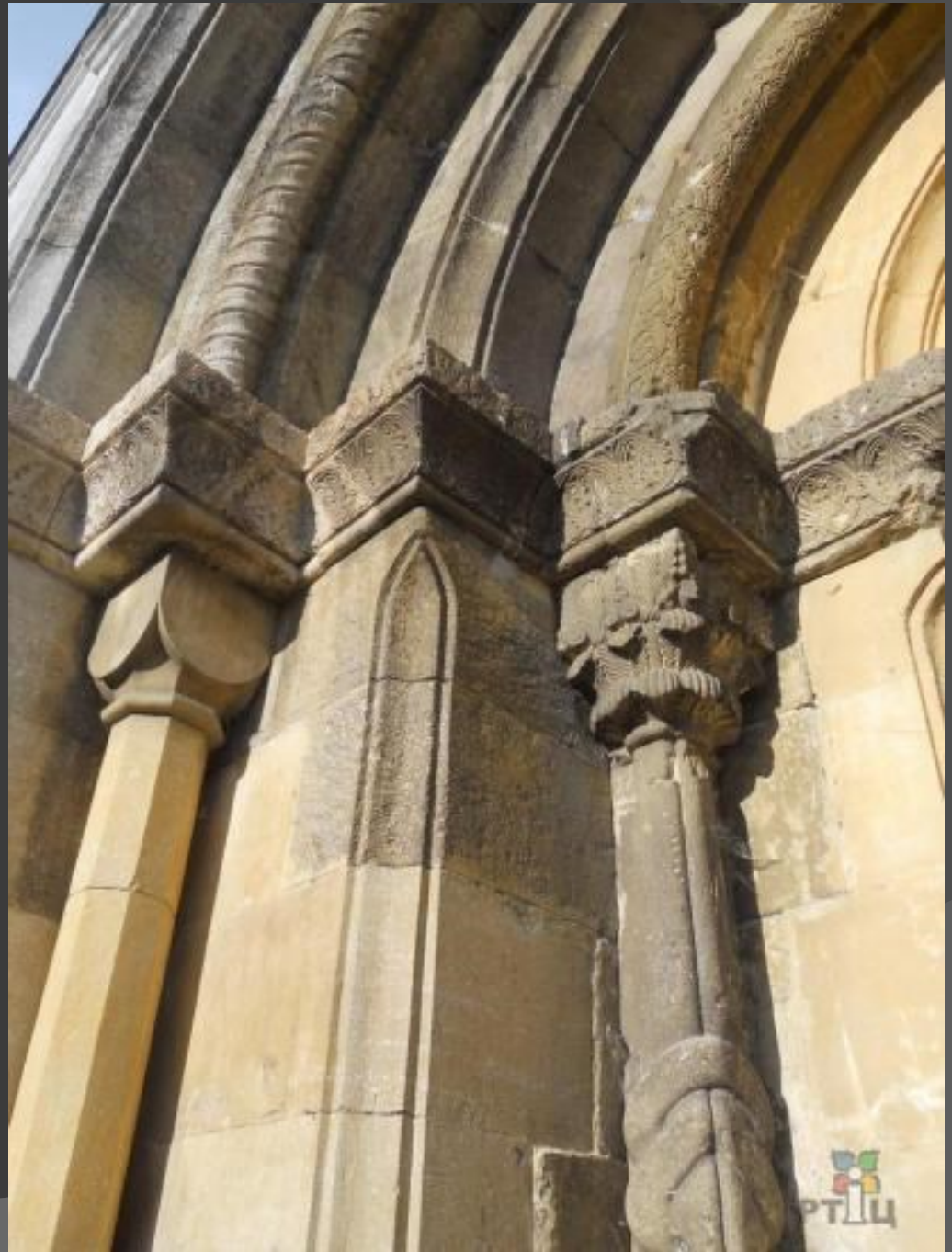
➤ саркофат кн. Ярослава Мудрого, Собор св. Софії, Київ

Середновіччя

- ❖ Різьба романського та ґотичного стилів доходить в Україну поволі із Західної Європи, але з'являється у скульптурні орнаментиції церков та костелів в містах Галич, Чернівці, Львів, та інших західно українських містах.

❖ Переважно
це плетені
орнаменти
капітелів,
колон і
порталів.

➤ Церква Святого
Пантелеймона,
недалеко м. Галича,
1194.

❖ Готичний стиль
приніс теж
реалістичні
зображення людей
та надприродних
істот, які
прикрашували
фасади церков.

➤ Костел Внебовзяття
Пресвятої Діви Марії в
Язловці біля Бучача, 1590.

ПІДГОТОВИВ МГС. АНДРІЙ ПЕРЕКЛІТА

ШКОЛА
УКРАЇНОЗНАВСТВА
ТОВАРИСТВА
“РІДНА ШКОЛА”
В ДЕТРОЙТІ